

Načela zaštite djece u radu Foruma za slobodu odgoja

Forum za slobodu odgoja (FSO) je organizacija civilnog društva koja djeluje od 1992. godine zalažući se za sretnu, održivu, inkluzivnu, suvremenu i demokratsku školu!

Našim programima, projektima i aktivnostima odgovaramo na potrebe škola, učitelja_ica, lokalnih zajednica i društva vođeni **vizijom škole** kao mjestom:

- gdje se učenicima_ama omogućava da ostvare svoje obrazovne ciljeve i da razviju svoje potencijale – učenici kao središte odgojno-obrazovnog procesa;
- koje odgaja za ljudsko dostojanstvo i jednakost svih ljudskih bića neovisno o njihovoj boji kože, etničkoj pripadnosti, svjetonazoru i drugim karakteristikama; ona usađuje dužnost suprotstavljanja zlu i nasilju te je mjesto slobode, kreativnosti i kritičkog mišljenja;
- učenja primjenjivih vještina, znanja i stavova u skladu s najsuvremenijim spoznajama znanosti, umjetnosti i tehnologije – škola kao mjesto izvrsnosti poučavanja;
- suradnje ravnatelja_ica i učitelja_ica koji žive svoj poziv posebno njegujući cjeloživotno obrazovanje – oni su uzori učenicima_cama u slobodi, kreativnosti i kritičkom mišljenju;
- koje je pokretač okupljanja lokalne zajednice.

Djelatnosti Foruma ostvaruju se kroz seminare stručnog usavršavanja i edukativne aktivnosti, istraživanja i analize, kampanje i kreativne natječaje, kroz neposredan rad s učiteljima i učenicima.

S obzirom na to, FSO veliku pozornost pridaje i promicanju sigurnosti i zaštite djece od zlostavljanja i iskorištavanja u bilo kojem obliku što utvrđuje svojim Načelima zaštite djece, dokumentom koji obvezuje sve djelatnike, vanjske suradnike i volontere Foruma za slobodu odgoja da se u svom radu vode navedenim načelima i pravilima.

Načela zaštite djece Foruma za slobodu odgoja temelje se na pravima djeteta te sadrže procedure u zaštiti djece uključene u aktivnosti FSO-a, s ciljem djelovanja organizacije u najboljem interesu djeteta. Dokument opisuje kako svojim aktivnostima i nastojanjima pridonosimo zaštiti djece te kako djelujemo u slučajevima kada je djeci šteta učinjena. Također sadrži odgovornost i očekivanja koja imamo od zaposlenika, vanjskih suradnika i volontera. Opisani su i standardi postupanja koji opisuju postupke kojima nastojimo osigurati okruženje sigurno za djecu, kao i načine na koje pratimo provedbu i revidiramo sam dokument. U ovom dokumentu na primjeren način primjenjuju se i odredbe Statuta FSO-a, Pravilnika o radu FSO-a i Općih uvjeta sudjelovanja u edukacijama FSO-a.

Za potrebe ovog dokumenta dijete se definira kao svaka osoba mlađa od 18 godina.

Izrazi koji se u ovom dokumentu koriste za osobe u muškom rodu neutralni su i odnose se na muške i na ženske osobe.

Načela rada Foruma za slobodu odgoja u radu s djecom

Rad s djecom temelji se na načelima:

- brige za njihovu tjelesnu i psihološku sigurnost, zdravlje i opću dobrobit u provođenju svih aktivnosti;
- uvažavanja i poštovanja prema svakom djetetu;
- prilagodbe aktivnosti posebnim razvojnim potrebama i mogućnostima djece, istovremeno unapređujući njihove vještine i potencijale;
- zabrane diskriminacije, isključivanja ili marginaliziranja među djecom;
- poticanja sudjelovanja djece i uključivanja njihova glasa u razvoju aktivnosti i donošenju odluka;
- unapređenja osobnih i socijalnih vještina i potencijala djece;
- zaštite privatnosti i identiteta djeteta uz osiguravanje suglasnosti roditelja i/ili skrbnika za sudjelovanje djeteta u aktivnostima organizacije;
- suradnje s ključnim dionicima: školom i njezinim djelatnicima, roditeljima, lokalnom zajednicom i donositeljima odluka;
- upoznavanja svih koji su izravno uključeni u rad s djecom s ovim dokumentom;
- poštovanja prava djece propisanih Konvencijom UN-a o pravima djeteta, kao i relevantnim zakonima Republike Hrvatske u području zaštite djece i mladih.

Politika Foruma za slobodu odgoja u radu s djecom

Kako bi djelovao u skladu sa svojim motom: **Sretna, održiva, inkluzivna, suvremena i demokratska škola!**, Forum za slobodu odgoja uvijek teži stvaranju uvjeta u radu s djecom kako bi se ona osjećala sigurna, poštovana te osnažena za kritičko razmišljanje i iznošenje svojih ideja i stavova.

U radu s djecom Forum za slobodu odgoja oslanja se na Konvenciju UN-a o pravima djeteta koja se, prema Odboru za prava djeteta UN-a, temelji na četirima općim načelima: načelo nediskriminacije, pravo na život i razvoj u svim vidovima života, dobrobit djeteta kao prioritet pri donošenju odluka ili izvršenju postupaka koji utječu na dijete te aktivno sudjelovanje, pravo na izražavanje mišljenja i aktivno sudjelovanje u rješavanju pitanja koja utječu na njihove živote. Već samom svojom vizijom FSO ukazuje na poštivanje načela Konvencije u svom djelovanju, u posrednom i neposrednom radu s djecom: **Forum za slobodu odgoja se zalaže za obrazovanje utemeljeno na načelima jednakosti, ravnopravnosti, slobodnog izbora, pluralizma, demokracije i društvene odgovornosti koje omogućuje svakom pojedincu potpuni razvoj osobnih potencijala i kompetencija.** S obzirom na to da FSO središtem odgojno-obrazovnog procesa smatra učenika – dijete – posebno veliku pozornost pridaje osluškivanju glasa djece i mladih kroz razna istraživanja i fokus grupe, poticanju djece i mladih na sukreiranje projektnih aktivnosti te osnaživanje djece i mladih kao pokretača promjena u svojim školama i lokalnim zajednicama.

Svi projekti i aktivnosti FSO-a koji se odnose na djecu ili u koje su djeca uključena temelje se na poštivanju svih navedenih načela, s ciljem zaštite interesa i dobrobiti djeteta u najvećoj mogućoj mjeri. Djelatnici, provoditelji aktivnosti, vanjski suradnici i volonteri FSO-a imaju obvezu i odgovornost u svom radu s djecom štiti i promicati dobrobit djece te osigurati prostor za suradnju i uvažavanje potreba same djece.

Forum za slobodu odgoja u svim projektima koje provodi, a u kojima su korisnici djeca i mladi maksimalno poštuje načela i odredbe Etičkog kodeksa istraživanja s djecom (2003) te upute ministarstva i agencije nadležne za obrazovanje. Svi projekti FSO-a usmjereni su širenju i produbljivanju općeg, znanstvenog i stručnog znanja o djeci, a stečena znanja koriste se za promicanje opće dobrobiti djece. U skladu s tim FSO će, gdje god je to moguće i prikladno za aktivnosti i publikacije tražiti, uz pozitivno mišljenje nadležnog ministarstva i agencije, i stručnu recenziju relevantnih stručnjaka iz akademske zajednice. Sukladno procedurama i strateškim dokumentima Foruma za slobodu odgoja u direktnom radu s djecom i mladima ispred FSO-a mogu sudjelovati samo certificirani treneri i trenerice FSO-a.

Ovaj dokument javno je dostupan i objavljen na internetskoj stranici organizacije s namjerom da se s njom mogu upoznati sve osobe koje žele dobiti informaciju o načelima organizacije u radu s djecom i procedurama u zaštiti djece uključene u aktivnosti organizacije.

Odgovornost i očekivanja

Sve osobe koje su uključene u izravan rad s djecom u sklopu programa ili projekata FSO-a obvezne su u svom radu:

- ponašati se jednako prema svakom djetetu bez obzira na spol, rod, seksualnu orijentaciju, nacionalnu, etničku i vjersku pripadnost, društveni status, tjelesna ili mentalna ograničenja ili neko drugo obilježje, odnosno ponašati se uključivo prema svima, uvažavajući i poštujući specifičnosti i potrebe svake spomenute osobitosti djeteta, te isto tako svojim primjerom i aktivnostima poticati djecu na takvo ponašanje;
- prilikom planiranja aktivnosti biti svjesni mogućih rizika za dijete i znati pravilno postupiti u takvim situacijama;
- planirati i organizirati rad i mjesto za rad na način da se potencijalni rizici svedu na najmanju moguću mjeru;
- omogućiti djetetu da otvoreno iznosi svoje probleme, mišljenja, prijedloge te ih s poštovanjem i uvažavanjem uzimati u obzir;
- omogućiti djeci da sudjeluju u procesima donošenja odluka koje se odnose na njih kako bi bili sukreatori rješenja za svoje probleme;
- razgovarati s djecom o njihovom odnosu s djelatnicima, volonterima i vanjskim suradnicima i poticati ih da otvoreno iznesu svoja razmišljanja;
- upoznati djecu s njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, te također s njihovom odgovornošću poštovanja tuđih prava;
- prijaviti nadležnim institucijama svako postupanje koje može ugroziti zdravlje i integritet djeteta.

Sve osobe koje su uključene u izravan rad s djecom u sklopu programa ili projekata FSO-a ne smiju:

- udariti ili na bilo koji drugi način fizički povrijediti dijete;
- razviti fizičke i/ili seksualne odnose s djetetom;
- razviti s djetetom odnose koji bi na bilo koji način mogli biti uvredljivi ili smatrani kao iskorištavanje;
- fizički se ponašati na način koji je nepristojan ili seksualno provokativan;
- postupati na način koji bi mogao dovesti dijete u rizik da bude zlostavljano;
- koristiti neprimjerene jezične izraze, davati prijedloge i nuditi savjete koji su neprikladni, uvredljivi ili ponižavajući;
- ponašati se na način da posrame, ponize, omalovaže ili degradiraju dijete ili na drugi način primijene bilo koji oblik emocionalnog zlostavljanja;
- diskriminirati ili favorizirati određeno dijete;
- propustiti primjereno reagirati na zapaženo opasno ili nasilničko ponašanje djeteta i prema djetetu;
- dijete izlagati neprimjerenim sadržajima kao što su nasilje ili pornografija;
- objavljivati fotografije ili video uratke djeteta u svrhu promocije aktivnosti bez pisane suglasnosti djeteta te roditelja ili skrbnika.

Standardi postupanja

FSO se obvezuje:

- dosljedno provoditi načela definirana ovim dokumentom;

- surađivati s odgojno-obrazovnim radnicima i svim drugim stručnjacima u promicanju dobrobiti djece i mladih;
- informirati zaposlenike, vanjske suradnike i volontere o ovim pravilima;
- sve provoditelje aktivnosti na programima, projektima i aktivnostima tražiti ispunjavanje zakonskih uvjeta za rad s djecom i mladima;
- za sve ključne programe Foruma koji se provode izravno s djecom tražiti stručno mišljenje i suglasnost nadležnog ministarstva i agencije za obrazovanje;
- za sve aktivnosti koje se provode izravno s djecom, u suradnji s odgojno-obrazovnim radnicima zatražiti suglasnosti roditelja i suglasnost same djece, kao i potvrde o nekažnjavanju nadležnog suda za sve izvoditelje projekta koji rade direktno s djecom;
- prije organiziranja svake aktivnosti u koju namjerava posredno ili neposredno uključiti djecu, projektni tim će analizirati potencijalne rizike za ugrožavanje prava djece te ih na svaki mogući način isključiti;
- za svu djecu koja sudjeluju u programima, projektima i aktivnostima koje provodi FSO tražiti: uz suglasnost samog djeteta, pisanu suglasnost roditelja ili skrbnika za sudjelovanje na unaprijed pripremljenom obrascu, ili suglasnost ravnatelja odgojno-obrazovne ustanove kada se program, projekt ili aktivnost provodi u suradnji s odgojno-obrazovnom ustanovom;
- za snimanje zvučnih, fotografskih ili video materijala te njihovo objavljivanje na mrežnim stranicama, društvenim mrežama i drugim materijalima FSO-a u promotivne i edukativne svrhe tražiti uz suglasnost samog djeteta i pisanu suglasnost roditelja ili skrbnika na unaprijed pripremljenom obrascu;
- sve volontere FSO-a koji će biti u izravnom kontaktu s djecom educirati i pripremiti ih za kvalitetan rad s djecom;
- svakom zaposleniku, vanjskom suradniku i volonteru prije uključivanja u aktivnosti s djecom dati upute i informacije gdje i kako prijaviti svako primijećeno zlostavljanje i/ili iskorištavanje djeteta;
- osobi koja je na bilo koji način prekršila ove standarde, FSO će odrediti mjere propisane Pravilnikom o radu.

Odgovornost za praćenje provedbe

Forum za slobodu odgoja redovito prati provedbu Načela zaštite djece s obzirom na to da većim dijelom u svoje aktivnosti (seminari stručnog usavršavanja i edukativne aktivnosti, istraživanja i analize, kampanje i kreativni natječaji) posredno ili neposredno uključuje rad s djecom.

Za provedbu pravila navedenih u ovom dokumentu

- **na razini aktivnosti** odgovoran je voditelj aktivnosti
- **na razini projekta** odgovoran je voditelj projekta
- **na razini FSO-a** odgovorna je osoba za nadzor provođenja načela zaštite djece – voditelj_ica zaštite prava djece – koju imenuje Izvršni odbor iz redova zaposlenika.

Voditelj_ica zaštite prava djece prati provedbu pravila ovog dokumenta u svim aktivnostima FSO-a, prikuplja informacije o provedbi od voditelja projekata te ih predstavlja Izvršnom odboru koji je zadužen za nadzor provedbe.

Ovaj dokument se prema potrebi usklađuje sa zaključcima evaluacija, a revidirani dokument odobrava Izvršni odbor. Odobren revidiran dokument objavljuje se na internetskoj stranici organizacije i s njom se upoznaju svi zaposlenici, vanjski suradnici i volonteri uključeni u rad s djecom.

Zagreb, 8.4.2020.

Sig: A14-2020-02

Urbr: 55/2020

Dorđićeva 8, 10000 Zagreb
www.fso.hr | forum@fso.hr

